

PROSTORNI PLAN PARKA PRIRODE BIOKOVO

SAŽETAK ZA JAVNOST

**PLAN DONOSI:
HRVATSKI SABOR**

**NOSITELJ IZRADE PLANA:
MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA**

**KOORDINACIJA IZRADE PLANA:
HRVATSKI ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ**

**STRUČNI IZRAĐIVAČ PLANA:
JU ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE
SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE**

ZAGREB-SPLIT, ožujak 2015.

PROSTORNI PLAN PARKA PRIRODE BIOKOVO

PLAN DONOSI:

HRVATSKI SABOR

Trg sv. Marka 6, Zagreb

Predsjednik Hrvatskoga sabora

JOSIP LEKO, dipl.iur.

NOSITELJ IZRADE PLANA:

REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GRADITELJSTVA I PROSTORNOGA UREĐENJA

Ulica Republike Austrije 20, Zagreb

Ministrica

ANKA MRAK-TARITAŠ, dipl. ing. arh.

KOORDINACIJA IZRADE PLANA:

HRVATSKI ZAVOD ZA PROSTORNI RAZVOJ

Ulica Republike Austrije 20, Zagreb

Ravnateljica

mr.sc. IRENA MATKOVIĆ, dipl. ing. arh.

STRUČNI IZRAĐIVAČ PLANA:

JU ZAVOD ZA PROSTORNO UREĐENJE SPLITSKO-DALMATINSKE ŽUPANIJE

Domovinskog rata 2, Split

Ravnatelj

NIKO MRČIĆ, dipl. ing. arh.

ORGANIZACIJA I SUDIONICI

PLAN DONOSI:

Hrvatski sabor

NOSITELJ IZRADE PLANA:

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja

KOORDINACIJA IZRADE PLANA:

Hrvatski zavod za prostorni razvoj

KOORDINATOR:

Mirjana Turnšek, dipl. ing. arh. (do 4. svibnja 2014.)

Branka Flegar, dipl. ing. arh. (od 5. svibnja 2014.)

STRUČNI TIM U KOORDINACIJI IZRADE PLANA:

mr.sc. Irena Matković, dipl. ing. arh.

Držislav Dobrinić, dipl.ing.arh.

Dubravka Šeparović, dipl.ing.arh.

STRUČNI IZRAĐIVAČ PLANA:

JU Zavod za prostorno uređenje Splitsko-dalmatinske županije

ODGOVORNI VODITELJ IZRADE PLANA:

Petar Matković, dipl. ing. arh. - ovlašteni arhitekt, 767

STRUČNI TIM U IZRADI PLANA:

Niko Mrčić, dipl. ing. arh. - ravnatelj

Zoran Danilov, dipl. ing. arh.

Nora Nikšić, dipl. ing. arh.

Zoran Botić, dipl. ing. građ.

Hrvoje Lukšić, mag. prav.

Rid Ruščić, oec.

Zdravko Grčić, bcc. jav. up.

KONZULTACIJE I PODACI O PROSTORU:

Ministarstvo zaštite okoliša i prirode, Uprava za zaštitu prirode, Zagreb

Nenad Strizrep, dipl. iur. - pomoćnik ministra

Javna ustanova Park prirode Biokovo

Nenad Bekavac, dipl. oec. - ravnatelj

Ksenija Protrka, prof. geog. i geol.

Stipe Srzić, dipl. ing. agr.

Državni zavod za zaštitu prirode, Zagreb

dr. sc. Matija Franković - ravnatelj

Ministarstvo kulture, Uprava za zaštitu kulturne baštine

Konzervatorski odjel u Splitu, Split

mr. Dinka-Katarina Gjeldum

Anita Gamulin, dipl. ing. arh.

Ministarstvo obrane, Uprava za materijalne resurse, Sektor za nekretnine, graditeljstvo i zaštitu okoliša, Zagreb

Ministarstvo unutarnjih poslova, Policijska uprava Splitsko-dalmatinska, Split

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava poljoprivrede i prehrambene industrije, Zagreb

Ministarstvo poljoprivrede, Uprava šuma Split, Split

Hrvatske šume d.o.o. Zagreb, UŠP Split, Šumarija Makarska

Boris Šabić, dipl. ing. šum.

Marija Gogić, dipl. ing. šum.

Državna geodetska uprava, PUK Split, Split

Hrvatske vode, Vodnogospodarski odjel Split, Split

Hrvatska gospodarska komora, Županijska komora Split, Split

Hrvatske ceste d.o.o., Sektor za studije i projektiranje, Zagreb

Županijska uprava za ceste Splitsko-dalmatinske županije, Split

Hrvatska elektroprivreda d.d. (HEP d.d.), Zagreb

HT, Hrvatske telekomunikacije d.d., TK centar Split, Odjel razvoja i realizacije razvoja, Grupa za razvoj

HP-Hrvatska pošta d.d., Središte pošta Split, Split

ENTER d.o.o. Split

SAŽETAK ZA JAVNOST

SADRŽAJ

TEKSTUALNI DIO:

0. Uvod	1
1. Polazišta	1
2. Opći ciljevi	1
3. Plan prostornog uređenja	2
3.1. Osnovne smjernice	2
3.2. Prostorno uređenje	2
3.2.1. Namjena površina	3
3.2.4. Gradnja izvan građevinskih područja	4
3.3. Infrastrukturni sustavi	5
3.3.1. Promet	5
3.3.2. Vodoopskrba	5
3.3.3. Odvodnja	5
3.3.4. Elektroenergetika	5
3.3.5. Elektroničke komunikacije	6
3.3.6. Plinoopskrba	6
3.3.7. Žičara Makarska Štrbina (Vošac)	6
3.3.8. Željeznica	6
4. Uvjeti korištenja i zaštite prostora	6
4.1. Zaštita prirodnih vrijednosti	7
5. Zaštita kulturnih dobara	8
6. Mjere provedbe Plana	8
7. Mjere sprječavanja nepovoljnih utjecaja na prirodu i okoliš	9
8. Završne odredbe	9

GRAFIČKI DIO:

1. Korištenje i namjena prostora	1:50 000
2. Zone zaštite	1:50 000

SAŽETAK ZA JAVNOST

0. Uvod

Park prirode Biokovo (u daljnjem tekstu: Park) proglašen je Zakonom o proglašenju planine Biokovo parkom prirode („NN SRH“, br. 24/81).

Prema Zakonu o zaštiti prirode, park prirode je prostrano prirodno ili dijelom kultivirano područje kopna i/ili mora velike bioraznolikosti i/ili georaznolikosti, s vrijednim ekološkim obilježjima, naglašenim krajobraznim i kulturno-povijesnim vrijednostima. Park prirode ima i znanstvenu, kulturnu, odgojno-obrazovnu te rekreativnu namjenu. U parku prirode dopuštene su gospodarske i druge djelatnosti i zahvati kojima se ne ugrožavaju njegova bitna obilježja i uloga. Zakonom o zaštiti prirode određeno je da se zaštita, uređenje, unaprjeđenje i korištenje parka prirode utvrđuju prostornim planom, a plan donosi Sabor Republike Hrvatske.

1. Polazišta

Prostorni obuhvat i granice Parka

Površina Parka iznosi 193,30 km² (19 330 ha). Park se cijelom svojom površinom nalazi u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Obuhvaća dijelove područja gradova Makarske i Vrgorca te općina Baška Voda, Brela, Podgora, Šestanovac, Tučepi, Zadvarje i Zagvozd.

Pravni okviri za izradu Plana sadržani su u Zakonu o prostornom uređenju (NN RH br. 153/13), Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (NN RH br. 76/07. i 38/09, 55/11, 90/11 i 50/12) i Zakonu o zaštiti prirode (NN RH 80/13).

Prostorni plan područja posebnih obilježja prema Zakonu o prostornom uređenju donosi se obavezno za područje nacionalnog parka i parka prirode, te za područja određena Državim planom prostornog razvoja. Prostorni plan područja posebnih obilježja donosi Hrvatski sabor.

Za područje Parka donosi se Prostorni plan Parka prirode Biokovo (u daljnjem tekstu: Plan).

2. Opći ciljevi

Najznačajniji opći ciljevi Plana su:

- očuvanje prirodnih, kulturno-povijesnih i turističko-rekreacijskih vrijednosti, uz obavljanje radnji i djelatnosti kojima se ne ugrožavaju osnovne značajke prostora
- očuvanje životnih zajednica te pojedinih biljnih i životinjskih vrsta kako bi se osigurala ekološka stabilnost i raznolikost
- održavanje prirodnih stanja i antropogenih krajobraznih obilježja prostora
- korištenje i oblikovanje prostora Parka sukladno kategoriji zaštite
- utvrđivanje općih urbanističko-tehničkih uvjeta za rekonstrukciju i izgradnju
- utvrđivanje kapaciteta prostora u odnosu na sadržajnu strukturu planirane turističke športske i rekreacijske ponude
- omogućavanje posjećivanja u mjeri koja neće utjecati na smanjenje vrijednosti prostora Parka
- utvrđivanje (prijedlog) mjera zaštite. Zaštita i očuvanje rijetkih, ugroženih, autohtonih, svojiti flore i faune, zaštita i očuvanje kulturnih vrijednosti (graditeljske baštine, običaja, tradicionalnog načina života i rada), zaštita i očuvanje tla (posebno očuvanje poljoprivrednog zemljišta) i pašnjaka, zaštita i očuvanje šuma, zaštita i očuvanje kvalitete voda, zaštita i očuvanje kvalitete zraka
- isključivanje djelatnosti koje mogu štetiti području

- omogućavanje posjećivanja Parka
- zadovoljavanje potreba stanovnika i stimuliranje razvoja postojećih naselja tako da se ne ugrožavaju ukupne vrijednosti Parka
- razvoj turizma, rekreativnih i sportskih aktivnosti (turističko – rekreacijske i gospodarske sadržaje planirati na načine i u opsegu koji ne ugrožava prirodne vrijednosti i u skladu je s dozvoljenim aktivnostima u pojedinim zonama korištenja)
- očuvanje tradicionalnog načina poljoprivrede, razvoj tradicionalnih obrta, zaustavljanje odljeva stanovništva poticajnim mjerama i poboljšanjem uvjeta života i rada, te razvoj odgojno-obrazovnih i istražnih programa sanacije ugroženih dijelova okoliša
- ograničenje širenja građevinskog područja u opsegu koji opravdava potrebe lokalnog stanovništva.

3. Plan prostornog uređenja

3.1. Osnovne smjernice

Prostornim planovima područja posebnih obilježja kao što je Park prirode Biokovo pojam namjene prostora /površina/ možemo po načinu korištenja podijeliti na prirodna područja i antropogena područja.

Prirodna područja su područja u kojima se planiraju samo aktivnosti u prostoru, tako da se prirodno okruženje koristi bez vidljive promjene stanja, a prostor prema namjeni dijeli se na:

- šumske površine
- poljoprivredne površine
- ostalo poljoprivredno tlo (šume i šumsko zemljište, livade, pašnjaci, stijene, točila i goli krš).

Antropogena područja su ona područja u kojima postoje ili se planiraju zahvati u prostoru kojima se mijenja stanje u prirodnom okruženju, a to su:

- površine naselja
- površine izvan naselja za izdvojene namjene
- površine posjetiteljske infrastrukture
- površine posebne namjene.

Ljudsko djelovanje u prostoru obilježava gradnja unutar građevinskih područja naselja i unutar površina određenih ovim Planom, gradnja cesta, planiranje infrastrukturnih koridora, zahvati kultiviranog agrarnog krajolika i obrada poljoprivrednog tla. Razvojne mogućnosti Parka temeljit će se na zaštiti prirodnih, krajobraznih, ekoloških, odgojno-obrazovnih, kulturno-povijesnih i turističko rekreacijskih djelatnosti.

3.2. Prostorno uređenje

Sve djelatnosti koje će se odvijati u Parku moraju se uklopiti u prirodni ambijent i zaštićeni kulturni krajolik. Svojom prisutnošću ne smiju pogoršavati stanje bilo kojeg fenomena Parka. Djelatnosti bi trebale biti turističke, edukativne, šumske, poljoprivredne, stočarske, ratarske, prerađivačke, proizvodne, ugostiteljske te one zasnovane na obiteljskim gospodarstvima. Obiteljska gospodarstva mogu biti proizvodna i u funkciji seoskog turizma.

Naselja

Unutar Parka nema cjelovitih naselja (prema administrativnoj podjeli), već se nalaze samo dijelovi tih naselja (zaseoci ili dijelovi zaselaka), pretežno na rubnim dijelovima Parka.

Prostor Parka nalazi se na području 2 grada (Makarska i Vrgorac) i 7 općina (Brela, Šestanovac, Zagvozd, Podgora, Tučepi, Baška Voda i Zadvarje). Jedino na području općine Tučepi i Zadvarje nema građevinskih područja naselja u Parku.

Naselja su prostori gdje su u većoj ili manjoj mjeri izgrađeni stambeni i gospodarski objekti. U osnovi u naseljima treba razvijati one sadržaje koji su kompatibilni s osnovnim ciljevima i smjernicama ovoga Plana. Obzirom na mali broj stanovnika, djelatnosti trebaju biti takve da omoguće opstanak stanovništva. Za sve djelatnosti gdje god je to moguće treba koristiti postojeće građevine (osim onih djelatnosti koje ne utječu na zdravlje ljudi). Na području naselja, uz stanovanje, moguće je planirati i sve djelatnosti koje prate stanovanje:

- poslovne, pomoćne, gospodarske i proizvodne djelatnosti
- javne (uprava, pravosuđe, udruge građana, političke stranke i sl.) i društvene djelatnosti (odgoj i obrazovanje, zdravstvena zaštita)
- trgovačke i uslužne sadržaje
- turističke i ugostiteljske sadržaje
- vjerske sadržaje
- prometnu, komunalnu infrastrukturu,
- sport i rekreaciju
- seoski turizam i ugostiteljske usluge u domaćinstvu i seljačkom domaćinstvu, sukladno posebnim propisima.

Kako bi se ostvarili preduvjeti za zaštitu i očuvanje prirodnih i tradicionalnih, od ljudi stvorenih vrijednosti Parka, nužno je očuvati sliku naselja, kao i način života stanovništva. Osnovne gospodarske djelatnosti temelje se na poljoprivredi (stočarstvu i ratarstvu), obrtu, ali i u funkciji turizma i rekreacije.

Prostori za razvoj izvan površina naselja – izdvojena građevinska područja izvan naselja

U prostorima za razvoj izvan površina naselja moguće je planirati:

- građevine ugostiteljstva i turizma koje se mogu graditi u planiranoj zoni ugostiteljsko-turističke namjene (T2) - Gornji Rastovac.
- zone posjetiteljske infrastrukture; prostori u funkciji posjećivanja, prostori podobni za rekreaciju na otvorenom i u zatvorenom prostoru s malim intervencijama i zahvatima u prostoru.

3.2.1. Namjena površina

Ovim Planom prostor Parka podijeljen je na:

- površine naselja - građevinsko područje naselja
- površine za razvoj i uređenje prostora izvan područja naselja

Površine naselja - građevinsko područje naselja

Površine za razvoj i uređenja naselja određene su i razgraničene od ostalih površina utvrđenih ovim Planom. Građevinsko područje naselja sastoji se od:

- izgrađenog dijela građevinskog područja naselja
- neizgrađenog dijela građevinskog područja naselja.

Za dijelove građevinskih područja naselja gradova (Makarska, Vrgorac) i općina (Brela, Baška Voda, Zadvarje, Šestanovac, Zagvozd, Tučepi i Podgora) koji se nalaze unutar Parka primjenjivat će se grafički prikazi i odredbe ovoga Plana.

Površine za razvoj i uređenje prostora izvan područja naselja

Izdvojeno građevinsko područje izvan naselja ugostiteljsko-turističke namjene - turističko naselje (T2) – Gornji Rastovac.

Zone posjetiteljske infrastrukture su izdvojena građevinska područja izvan naselja u funkciji posjećivanja, turizma, rekreacije i razgraničene su od ostalih površina utvrđenih ovim Planom. Na području Parka planirane su zone posjetiteljske infrastrukture:

1. Zona posjetiteljske infrastrukture „Glavni ulaz“ u Park
2. Zona posjetiteljske infrastrukture „Štrbina - Vošac“
3. Zona posjetiteljske infrastrukture „Podglogovik – Staza“
4. Zona posjetiteljske infrastrukture „Zagvozd-Milići“
5. Zona posjetiteljske infrastrukture „Kaoci“
6. Zona posjetiteljske infrastrukture „Saranač - Miočevići“
7. Zona posjetiteljske infrastrukture „Donja Gora“- Podgora
8. Zona posjetiteljske infrastrukture „Gornja Brela“
9. Zona posjetiteljske infrastrukture „Ravna Vlača“
10. Zona posjetiteljske infrastrukture „Sv. Jure“

Zone posjetiteljske infrastrukture su Planom određene prostorne cjeline unutar kojih se planiraju posjetiteljsko informacijski centri i informacijski centri - info točke, građevine u funkciji posjećivanja i upravljanja Parkom.

Površine i objekti posebne namjene su površine zatečene izgradnje i zadržavaju se u prostoru (Vojni objekt Kuk „0“). Nove zone i objekti neće se planirati unutar granica Parka.

Šumske površine razgraničene su planom. Prema namjeni šume su određene kao šuma isključivo osnovne namjene - zaštitne šume (Š2). U šumama se mogu odvijati samo radovi i djelatnosti vezane za šumarstvo, lovstvo, izletnički i planinarski turizam, rekreaciju, edukaciju i sl.

Poljoprivredne površine koriste se za ratarstvo i stočarstvo zasnovano na obiteljskim gospodarstvima, a prvenstveno u funkciji seoskog turizma, a čine ga manje poljoprivredne enklave uz naselja, planinske obradive vrtače, neobraslo tlo, krš, sipove i točila. Površine unutar Parka kojeg čine većinom kamenjarski pašnjaci mogu se jednim dijelom koristiti za stočarstvo kao i za uzgoj ljekovitog bilja. To je prostor na kojem su oranice, livade i pašnjaci u funkciji poljoprivredne proizvodnje i površine koje se koriste za uzgoj ratarskih kultura ili stočarstvo.

Površine infrastrukturnih sustava su prostor na kojemu se nalazi mreža cesta, staza, vodoopskrbnog, elektroopskrbnog sustava i sl.

3.2.2. Gradnja izvan građevinskih područja

Na prostoru Parka, izvan površina naselja (izvan građevinskog područja), ovisno o zoni zaštite, mogu se poduzimati zahvati i graditi građevine koje po svojoj namjeni zahtijevaju gradnju izvan građevinskog područja.

U zoni korištenja (zona III) mogu se graditi:

- gospodarske građevine za vlastite potrebe i potrebe seoskog turizma, a sve u funkciji obavljanja tradicionalnih poljoprivrednih djelatnosti
- gospodarski objekti tradicijske poljoprivrede (mini „farme“ i sklopovi gospodarskih građevina za uzgoj životinja - farme za životinje, gospodarske građevine za biljnu proizvodnju - biljne farme
- ostale gospodarske građevine u funkciji poljoprivredne proizvodnje (poljske kućice, rasadnici, staklenici, plastenici i sl.)
- groblja (postojeća), Planom se ne planiraju nova groblja, već se samo mogu proširiti postojeća prema posebnim propisima
- manje sakralne građevine (kapelice, raspela i sl.)
- građevine za potrebe lovstva i gospodarenja šumama u sustavima određenim posebnim zakonima
- građevine u funkciji posjećivanja: skloništa za izletnike, promatračnice, vidikovci, odmorišta.

U zoni korištenja (zona III) i u zoni usmjerene zaštite (zona II) mogu se graditi:

- infrastrukturne građevine (prometne, energetske, vodno-gospodarske, komunalne itd.)

3.3. Infrastrukturni sustavi

3.3.1. Promet

Sustav prometnica na području Parka je razgranata mreža svih vrsta komunikacija s različitim tehničkim obilježjima, načinom korištenja, ali i ulogom u prostoru, a sastoji se od javnih cesta (državne, županijske i lokalne), drugih cesta ili ulica u građevinskim područjima naselja, šumskih cesta, pješačkih i biciklističkih staza i planinarskih putova.

Postojeći koridori cestovne infrastrukture državnog, županijskog i lokalnog značaja se zadržavaju u prostoru uz mogućnost obnove i rekonstrukcije.

Postojeći koridori cestovne infrastrukture u kategoriji nerazvrstanih cesta koristit će se na način kao i do sada uz mogućnost potrebne rekonstrukcije i popravke. Makadamske ceste moguće je rekonstruirati u svrhu poboljšanja tehničkih elemenata ceste (poprečni i uzdužni nagib). Makadamske ceste mogu se obnavljati tehnologijom hladnog recikliranja postojećeg kolnika.

3.3.2. Vodoopskrba

Vodoopskrba dijelova naselja unutar Parka riješena je kroz postojeće vodoopskrbne sustave općina i gradova: s primorske strane Brela, Baška Voda, Makarska, Tučepi i Podgora, a u zaobalju Vrgorac, Zagvozd i Šestanovac. Dio domaćinstava koristi vodu iz cisterni. Vodoopskrba se planira i nadalje rješavati kroz postojeće vodoopskrbne sustave uz korištenje postojećih malih izvorišta unutar Parka. Vodnogospodarske zahvate planirati na način da ne ugrožavaju opstanak prirodnih staništa i uz njih vezanih vrsta te da negativno ne utječu na krajobrazne vrijednosti područja.

3.3.3. Odvodnja

Za dijelove naselja unutar Parka koja se nalaze na području općina, Šestanovac, Zagvozd i Podgora te Grada Vrgorca nije planirana izgradnja kanalizacijskog sustava i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda (UPOV-a). Odvodnja otpadnih voda objekata mora biti riješena sabirnom jamom ili biološkim uređajima (II stupanj pročišćenja) manjih kapaciteta za pojedinačni objekt ili skupinu objekata.

Izgradnja kanalizacijske mreže i uređaja za pročišćavanje otpadnih voda planirana je za naselje Gornja Brela Prostornim planom uređenja Općine Brela. Do izgradnje kanalizacijskog sustava odvodnja i pročišćavanje otpadnih voda stambenih i gospodarskih objekata mogu biti riješeni septičkim jamama ili biološkim uređajima (II. stupanj pročišćenja) manjih kapaciteta za pojedinačne objekte ili skupine objekata.

Za dijelove naselja unutar Parka koja se nalaze na području Grada Makarske i općine Baška Voda nije planirana izgradnja kanalizacijskog sustava, ali je ostavljena mogućnost da se ta naselja u budućnosti priključe na kanalizacijski sustav. Do izgradnje kanalizacijskog sustava odvodnja otpadnih voda objekata mora biti riješena sabirnom jamom ili biološkim uređajima (II stupanj pročišćenja) manjih kapaciteta za pojedinačni objekt ili skupinu objekata.

3.3.4. Elektroenergetika

Elektroopskrba područja prilagođena je potrebama lokalnog stanovništva i uglavnom koncentrirana na rubnim dijelovima Parka u kojima se nalazi glavnina naselja koja jednim svojim dijelom ulaze u Pak (a dijelom su izvan granica Parka). U naseljima na području Parka elektroopskrba je osigurana mrežom dalekovoda. Za napajanje odašiljača Biokovo, položen je visokonaponski kabelski dalekovod od Makarske do vrha Sv. Jure. Njegovom rekonstrukcijom napaja se zona posjetiteljske infrastrukture i gornje postaje žičare Štrbina (Vošac).

3.3.5. Elektroničke komunikacije

Telekomunikacijska mreža na području Parka riješena je putem osam pristupnih mreža s pripadajućim komutacijama (UPS-ovima), koji se nalaze unutar granica naselja i povezanim svjetlovodnim sustavom prijenosa. U razvoju sustava postojeće komunikacijske infrastrukture i povezane opreme Planom se predviđa daljnje poboljšanje pokrivanja, povećanje kapaciteta mreža i uvođenje novih usluga i tehnologija uz poštivanje mjera zaštite i propisane zakonske procedure. Razvoj telekomunikacijskog prometa odvijat će se u postojećim infrastrukturnim koridorima.

3.3.6. Plinoopskrba

Planirani magistralni planirani plinovod Split-Ploče prolazi manjim dijelom preko područja Parka u sjevernom dijelu. Objekti plinovoda gradit će se uz koridor državne ceste A1 prema studiji najpovoljnije trase plinovoda, uz uvjet da se isti ne može graditi u I. zoni sanitarne zaštite. Odvojni plinovod za Brela planiran je kao okvirni koridor, a detaljnija trasa prolazi zapadnim rubnim dijelom Parka, a definirat će se kroz izradu studije utjecaja na okoliš.

3.3.7. Žičara Makarska - Štrbina (Vošac)

Na području Parka planira se izgradnja žičare Makarska - Štrbina (Vošac), čija je trasa unutar granica Parka dužine oko 2 km.

Donja postaja žičare nalazi se izvan područja Parka, unutar građevinskog područja Grada Makarske. Za žičaru se određuje ekološki prihvatljiv kapacitet područja na koje se planira dovođenje posjetitelja. Gornja postaja žičare planira se isključivo na predjelu lokaliteta Štrbina (Prijevoj Štrbina ispod vrha Vošac) unutar III zone zaštite, zona korištenja, podzona posjetiteljske infrastrukture (3b). Gornja postaja (sletna točka) žičare planira se u minimalnim gabaritima koji omogućavaju ispunjavanje tehničkih i sigurnosnih propisa za takav tip građevine.

3.3.8. Željeznica

Sjeverno od Parka, paralelno s državnom cestom A1 planirana je Prostornim planom Splitsko-dalmatinske županije željeznička pruga I. reda (Jadranska željeznica). Planirana je koridorom širine 150 metara, to je pruga velike propusne moći i velikih brzina (250 km/h). U jednom svom dijelu ulazi u područje Parka.

4. Uvjeti korištenja i zaštite prostora

Sa stanovišta zaštite prirode određene su 3 zona zaštite unutar Parka, a to su:

1. Zona I - Zona stroge zaštite, obuhvaća područja velike prirodne vrijednosti čije je očuvanje od iznimne važnosti i koja ne zahtijeva nikakve ili samo iznimne intervencije. Cilj upravljanja područjem ove zone jest očuvanje prirodnih procesa i staništa te njihovih sastavnica. **Zona stroge zaštite** obuhvaća 18.11 % područja Parka, odnosno 3 499, 64 ha, i u nju su uključeni svi speleološki objekti (osim jednog predviđenog za posjećivanje - Jama za Supinom) te područja primorskih točila, ekosustava kamenjara primorskih padina i osobito vrijednih šumskih ekosustava kao posebno važnih staništa.

2. Zona II - Zona usmjerene zaštite, obuhvaća područja velike vrijednosti za očuvanje, gdje se očekuje značajan angažman JU „Park prirode Biokovo“ u svrhu očuvanja ili obnavljanja prirodnih i kulturnih vrijednosti područja. Cilj upravljanja područjem ove zone jest očuvanje krajobrazu tj. antropogeno uvjetovanih ekosustava i njihove biološke raznolikosti te kulturne baštine područja i očuvanje prirodnih procesa i staništa te njihovih sastavnica. **Zona usmjerene zaštite** obuhvaća najveći dio Parka, tj. 78,86%, odnosno 15.245,08 ha i karakteriziraju je staništa šuma, travnjaka, golih i slabo obraslih stijena i makije te s njima povezanih elemenata tradicionalne gradnje (suhozidi, lokve, šterne, pojedinačni sakralni objekti, pojedinačni pastirski stanovi i kompleksi pastirskih stanova).

3. Zona III - Zona korištenja, obuhvaća područja niže vrijednosti za očuvanje i/ili područja gdje je tradicionalno prisutan određeni stupanj korištenja te se njima uglavnom upravlja u neke druge svrhe značajne za razvoj i funkcije zaštićenog područja. Cilj upravljanja područjem ove zone jest održivo korištenje prostora, u skladu s ciljevima očuvanja biološke i krajobrazne raznolikosti područja. Ta je zona svojevrstan kompromis između korištenja i zaštite područja, a njezino korištenje mora biti u skladu s načelima održivog razvoja, bez da se naruši svrha i cilj zaštićenog područja. Ova zona obuhvaća 3,03% parka prirode Biokovo, odnosno 585,82 ha. U njoj se nalaze naselja, infrastrukturni objekti, pojedinačni objekti namijenjeni posjećivanju i pojedinačni privatni objekti različite namjene. U ovu zonu ulaze i sve javne prometnice na Biokovu.

Obzirom na temeljna obilježja, uvjete i mogućnosti korištenja i zaštite prostora, prostor Parka razgraničen je na zone:

- **zona stroge zaštite - zona I**
- **zona usmjerene zaštite - zona II**
- **zona korištenja - zona III.**

Za svaku zonu zaštite utvrđeni su kriteriji korištenja prostora, kao i mogućnosti i način obnove postojećih i izgradnje novih građevina te gospodarenja i postupanja u prostoru.

Zona stroge zaštite (zona I) obuhvaća 18,11% područja Parka. Zona stroge zaštite dijeli se u dvije podzone:

- podzona 1a - vrlo stroge zaštite
- podzona 1b - stroge zaštite

Zona usmjerene zaštite (zona II) obuhvaća najveći dio Parka 78,86%. Zona stroge zaštite dijeli se u dvije podzone:

- podzona 2a - podzona očuvanja staništa
- podzona 2b - podzona očuvanja tradicionalne arhitekture.

Zona korištenja (zona III) obuhvaća i sva postojeća naselja i planirane posjetiteljske zone što čini 3,03 % ukupne površine Parka. Zona stroge zaštite dijeli se u dvije podzone:

- podzona 3a - podzona naselja
- podzona 3b - podzona posjetiteljske infrastrukture.

4.1. Zaštita prirodnih vrijednosti

Na području Parka (jednim svojim dijelom) nalazi se zaštićeno područje Biokovski botanički vrt Kotišina, kao spomenik parkovne arhitekture, površine 16,5 ha.

Zaštitu uživaju samonikle biljke i gljive te divlje životinje koje se nalaze u parku prirode ako se radi o samoniklim biljkama, gljivama te divljim životinjama radi kojih je područje primarno zaštićeno, kao i sve podzemne životinje i kad nisu zaštićene kao pojedine svojte.

Na području Parka nalazimo biljne i životinjske zaštićene svojte (Z) i strogo zaštićene svojte (SZ), razvrstane prema kategoriji ugroženosti. Evidentirane su i endemične svojte u širem smislu (uključuje stenoendeme svojte vrlo ograničene rasprostranjenosti unutar manjih područja Hrvatske), endeme (svojte ograničene rasprostranjenosti većinom unutar Hrvatske, a manjim dijelom areala izvan) i subendeme (svojte ograničene rasprostranjenosti unutar jedne ili nekoliko susjednih država, a samo manjim dijelom areala unutar Hrvatske).

Park se cijelom površinom nalazi unutar Ekološke mreže Republike Hrvatske. Ekološka mreža predstavlja sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja važnih za ugrožene vrste i staništa koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i biološke raznolikosti. Cijelo područje Parka vrednovano je kao važno područje za divlje svojte i stanišne tipove.

5. Zaštita kulturnih dobara

Planom su određena područja i lokaliteti zaštite nepokretnih kulturno-povijesnih dobara. Nepokretna kulturna dobra jesu: selo, naselje ili njegov dio, građevina ili njezini dijelovi, te građevina s okolišem, elementi povijesne opreme naselja, područje, mjesto, spomenik i obilježje u svezi s povijesnim događajima i osobama, arheološko nalazište i arheološka zona, područje i mjesto s etnološkim i toponimskim sadržajima, krajolik ili njegov dio koji sadrži povijesno karakteristične strukture, koje svjedoče o čovjekovoj nazočnosti u prostoru i drugi slični objekti.

Mjere zaštite provode se jednako za sva kulturna dobra, arheološke lokalitete i arheološke zone koje su utvrđene Konzervatorskom podlogom. Zaštita arheološke baštine odnosi se na neistražena te na potencijalna nalazišta sukladno odredbama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Planom su utvrđene mjere zaštite krajobraznih vrijednosti. Povijesne naseobinske, graditeljske i vrtno-perivojne cjeline, prirodni i kultivirani krajolici, kao i pojedinačne građevine označene kao kulturno dobro ili kulturna baština zajedno s pripadajućim parcelama i vizualnim okolišem, moraju biti na stručno prihvatljiv i vrstan način uključeni u budući razvitak Parka.

Unutar obuhvata Plana nalaze se mnogi kulturno-povijesni spomenici starije i mlađe prošlosti razvrstani na:

- arheološka baština (arheološki i arheološko-paleontološki lokaliteti)
- povijesna graditeljska cjelina (seoska naselja, ambijenti građevinskog ruralnog nasljeđa,
- povijesni sklop i građevina (civilne građevine, fortifikacije, sakralne građevine)
- memorijalna baština (spomen objekti)
- Etnološka baština (etnološko područje i etnološke građevine).

Za zaštićene ruralne cjeline i eko-etno sela potrebno je izraditi konzervatorsku podlogu odnosno smjernice za njihovu zaštitu i obnovu, kao i za planinske stočarske stanove – sklopove: Podglogovik, Lemešini doci, Mali Vrv i Pod Sv. Nikolom.

6. Mjere provedbe Plana

U provedbi zahvata i korištenju prostora potrebno je poticati posebne mjere razvoja uz prethodno utvrđene posebne uvjete zaštite i druge mjere koje se očituju u:

- poticanju intenzivnijeg porasta broja stanovnika, razvoj središnjih naselja i onih naselja (zaseoka) koja su sačuvala stanovništvo da bi se prekinuo negativni proces smanjenja broja stanovništva
- istraživanju, praćenju i uvođenju režima zaštite prirode i provođenju mjera zaštite kulturne i graditeljske baštine
- unapređenju programa posjećivanja i usluga s prostorno-funkcionalnim rješenjima pojedinih zona odnosno lokaliteta
- unapređenju servisne, sigurnosne i nadzorne funkcije
- izradi posebnog programa sanacije ugroženih dijelova prostora
- izradi posebnih uvjeta i mjera poticaja za obavljanje djelatnosti u okviru poljoprivrede, stočarstva i šumarstva
- uspostavi suradnje s vlasnicima posjeda, korisnicima prostora i udrugama.

U cilju praćenja procesa i pojava, te u skladu s poduzimanjem potrebnih mjera obvezno je vršiti daljnja i kontinuirana istraživanja i kartiranja biljnog i životinjskog svijeta te drugih prirodnih znamenitosti. Potrebno je provesti stručnu valorizaciju i zaštitu kulturnih dobara prema postojećim zakonima, istražiti turističke mogućnosti Parka i šireg područja i to po interesnim skupinama te u skladu s tim prilagođavati programe posjećivanja, informiranja, prezentacije i podnošljivo opterećenje pojedinih zona brojem posjetitelja.

Za zonu posjetiteljsko informacijskog centra Štrbina – Vošac potrebno je raspisati arhitektonsko-urbanistički natječaj za izradu traženog projektno tehničkog rješenja gornje postaje

žičare Makarska - Štrbina (Vošac) koje će sagledati i uvažiti sve prostorne datosti i mogućnosti terena, a sve u skladu s posebnim uvjetima zaštite prirode.

7. Mjere sprječavanja nepovoljnih utjecaja na prirodu i okoliš

Mjere sanacije, očuvanja i unapređenja prirode i okoliša i njegovih ugroženih dijelova potrebno je provoditi u skladu s važećim propisima. Sve aktivnosti, djelatnosti i zahvate u prostoru na području Parka treba provoditi i ograničiti tako da se spriječi onečišćenje zraka, tla, voda (izvornih vrijednosti Parka) i da se očuva njegova bioraznolikost te geomorfološki i hidrogeološki fenomeni.

U cilju zaštite okoliša i prirode potrebno je sanirati sve neprimjerene zahvate u prostoru, koji na bilo koji način negativno utječu na sadašnje i buduće stanje okoliša Parka.

U zonama naselja i zonama posjetiteljske infrastrukture zabranjuju se zahvati koji izazivaju buku preko dozvoljenih vrijednosti određenih Zakonom. Na prostoru Parka predviđene su opće mjere zaštite od požara. Sve ostale mjere zaštite od požara i eksplozija, kojih se obvezno treba pridržavati, određene su Pravilnikom zaštite od požara Javne ustanove Parka.

8. Završne odredbe

Ovim Planom nije propisana izrada urbanističkih planova uređenja unutar Parka.

Donošenjem ovoga Plana za dijelove građevinskih područja naselja gradova (Makarska, Vrgorac) i općina (Brela, Baška Voda, Zadvarje, Šestanovac, Zagvozd, Tučepi i Podgora) koji ulaze u prostor Parka primjenjuje se ovaj Plan.